

Notat til ØU: "Hvor mange ikke etnisk danske kvinder har modtaget kontanthjælp i mere end fem år, og hvad er deres barrierer for at få et arbejde? Hvordan har det udviklet sig over de seneste fem år?"

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Økonomiforvaltningen har udarbejdet svar på ovenstående spørgsmål fremsat i ØU den 24. august 2022.

Hvor mange ikke etnisk danske kvinder har modtaget kontanthjælp i mere end fem år, og hvordan har det udviklet sig over de seneste fem år?

I juni 2022 var der i Københavns Kommune 846 kvindelige kontanthjælpsmodtagere med anden etnisk herkomst end dansk, med en forløbsvarighed på over fem år. Opgørelsen inkluderer alle kontanthjælpslignende ydelser¹. Heraf var størstedelen af forløbene blandt kvinder med ikke-vestlig oprindelse. (Se tabel 1).

Tabel 1: Antal kvinder med langvarige forløb (dvs. over fem år) på kontanthjælpslignende ydelser i København, fordelt efter herkomst. Perioden 2018 til 2022 (juni).

Herkomst	År				
	2018	2019	2020	2021	2022
Dansk	1.437	1.273	1.058	852	700
Vestlig	139	133	116	98	80
Ikke-vestlig	1.797	1.532	1.269	1.001	766

Note: Tal vedr. forløb med en varighed på over fem år er baseret på ØKF's egne beregninger på baggrund af registerdata (DREAM og BEF). I tabellen indgår både indvandrere og efterkommere. Tallene afviger i nogen grad fra officielle opgørelser fra eksempelvis Jobindsats.dk. Særligt for forløbstallene fra det seneste år, 2022, forekommer der større afvigelser mellem DREAM og Jobindsats. *Opgørelsen omfatter alle kontanthjælpslignende ydelser i DREAM, dvs. både kontanthjælp (jobparat og aktivitetsparat), kontanthjælp under integrationsloven (udgået i 2016), uddannelseshjælp (uddannelsesparat og aktivitetsparat) samt selvforsørgelses-, hjemrejse- og overgangsydelse (tidl. integrationsydelse - jobklar og aktivitetsparat).

Over de seneste fem år er antallet af kvinder i København med langvarige kontanthjælpsforløb på over fem år, faldet markant, både blandt kvinder med dansk, vestlig og ikke-vestlig oprindelse. (Se figur 1). Således var antallet af langvarige kontanthjælpsmodtagere blandt kvinder med anden herkomst end dansk næsten dobbelt så højt i 2018 som i

23-09-2022

Sagsnummer I F2
2022-12881

Dokumentnummer i F2
54142

Sagsnummer i eDoc
2022-0272065

Sagsbehandler
Morten C.R. Spies

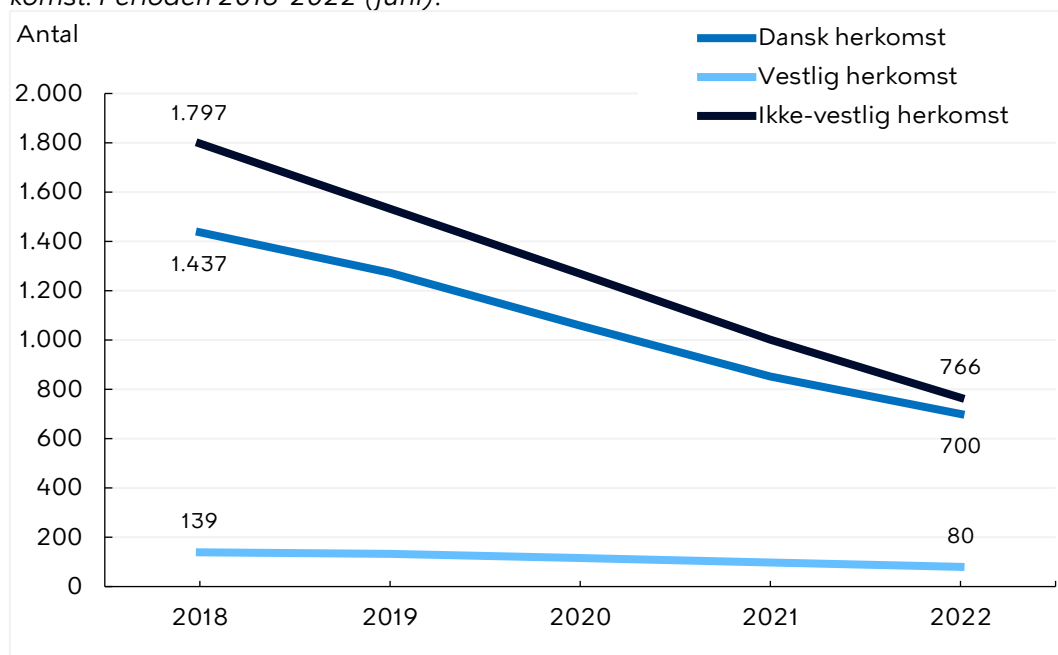
CP

Bernstorffsgade 17
1577 København V

¹ Opgørelsen omfatter alle kontanthjælpslignende ydelser, dvs. både kontanthjælp, uddannelseshjælp samt selvforsørgelses-, hjemrejse- og overgangsydelse (tidl. integrationsydelse).

2021, og tendensen ser ud til at fortsætte i 2022. (Opgørelsen for det seneste år er dog behæftet med usikkerhed).

Figur 1: *Udvikling i antal kvinder med langvarige forløb (dvs. over fem år) på kontanthjælpslignende ydelser i København, fordelt efter herkomst. Perioden 2018-2022 (juni).*

Note: Tal vedr. forløb med en varighed på over fem år er baseret på ØKF's egne beregninger på baggrund af registerdata (DREAM og BEF). I tabellen indgår både indvandrere og efterkommere. Tallene afviger i nogen grad fra officielle opgørelser fra eksempelvis Jobindsats.dk. Særligt for forløbstallene fra det seneste år, 2022, forekommer der større afvigelser mellem DREAM og Jobindsats. *Opgørelsen omfatter alle kontanthjælpslignende ydelser i DREAM, dvs. både kontanthjælp (jobparat og aktivitetsparat), kontanthjælp under integrationsloven (udgået i 2016), uddannelseshjælp (uddannelsesparat og aktivitetsparat) samt selvforsørgelses-, hjemrejse- og overgangsydelse (tidl. integrationsydelse - jobklar og aktivitetsparat).

Hvad er deres barrierer for at få et arbejde?

Der kan peges på følgende centrale udfordringer, ofte i en kombination:

- Utilstrækkelige dansk kundskaber
- Manglende faglige kvalifikationer i forhold de kvalifikationer, der efterspørges på arbejdsmarkedet
- Manglende viden om det danske arbejdsmarked
- Dårligt helbred eller problemer med helbredsmestring
- Kulturelt betingede udfordringer
- Social kontrol
- Sociale- og familiemæssige udfordringer

Ovenstående barrierer er identificeret af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og fremgår i vid udstrækning også af VIVE's "Kortlægning af integration i kommunerne 2021".

Nedenfor beskrives centrale udfordringer kort.

Utilstrækkelige danskundskaber

Alle nyankomne kvinder tilbydes danskuddannelse. Imidlertid er der en gruppe, som tilegner sig meget få sprogkundskaber under deres selvforsørgelses- og hjemrejse- eller introduktionsprogram (herefter SHI-program). For kvinderne skyldes dette bl.a.:

- begrænset skolegang og erhvervserfaring fra hjemlandet
- mange barselsforløb, hvor danskundskaber tabes under barsel
- at de ikke får en tilknytning til arbejdsmarkedet under introduktionsprogrammet, og på sigt taber deres dansksprogkundskaber
- at de finder arbejde, hvor brug af det danske sprog ikke / kun i begrænset omfang er påkrævet (fx rengøring)

Manglende sprogkundskaber er således ikke kun en udfordring for nyankomne, men også for kvinder med længere tids ophold, og som ikke længere har danskuddannelsesret (udløber efter 5 år i medfør af Danskuddannelsesloven).

Manglende faglige kvalifikationer

En af de største udfordringer for etniske minoritetskvinders mulighed for at komme i arbejde er manglende faglige kvalifikationer og relativt få ufaglærte job, som ikke kræver kompetencer fx i form af kursusbeviser. Manglende faglige kvalifikationer hænger i høj grad også sammen med manglende danskundskaber, eftersom dansk på et vist niveau i vid udstrækning er en forudsætning for at opnå uddannelse eller anden opkvalificering.

Manglende viden om det danske arbejdsmarked

Manglende viden om det danske arbejdsmarked og jobsøgning kan også blive til en udfordring for at opnå beskæftigelse i situationer, hvor kulturelle forskelle ikke italesættes og håndteres. VIVE henviser til, at nogle indvandrere er tilbageholdende med selv at tage et initiativ på en arbejdsplads, fordi de forventer instruktioner fra en leder, selvom man på mange danske arbejdspladser forventes at tage selvstændigt initiativ.

Dårligt helbred eller problemer med helbredsmestring

VIVE peger på, at dårligt helbred eller problemer med helbredsmestring er en udfordring i forhold til at opnå beskæftigelse for op mod halvdelen af kvinderne under integrationsloven og for godt en tredjedel af kvinderne under LAB-loven. Traumer, PTSD eller diabetes er eksempler på sådanne sygdomme. Ud over gruppen med svære helbredsmæssige - og behandlingskrævende - diagnoser og lidelser peger

VIVE på, at dårligt helbred kan afspejle kulturelt forankrede sygdomsopfattelser og deraf følgende dårlig sygdoms-/helbredsmestring. Det kan fx dreje sig om, at nogle kvinder har en forestilling om, at graviditet er en sygdom, og at man ikke kan arbejde, hvis man er gravid.

Kulturelt betingede udfordringer

Manglende motivation for at tage et arbejde for kvinderne handler fx om, at kvinderne kommer fra en kultur med traditionelle kønsroller. Disse kvinder har dermed ingen arbejdsidentitet – dvs. de ser ikke sig selv på arbejdsmarkedet, og det gør deres mand og øvrige familie heller ikke. I visse tilfælde er kvinderne underlagt egentlig social kontrol.

Social kontrol

En kortlægning fra 2020 viser, at en tredjedel af de adspurgte medarbejdere i Jobcenter København har været i kontakt med ledige kvinder med etnisk minoritetsbaggrund, som har givet udtryk for pres fra familie og omgangskreds ift. ikke at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. I 2021 blev der etableret en ordning med 'social kontrol' vejledere på jobcentret, som yder sparring og rådgivning til jobkonsulenter i sager om social kontrol. Fra marts 2021 til april 2022 har 'social kontrol' vejlederne registreret 214 konkrete borgersager, hvor der har været en bekymring om social kontrol. Med indsatsen er der sat systematisk ind over for en beskæftigelsesbarriere hos målgruppen, som hidtil har været overset, ligesom indsatsen viser lovende beskæftigelses effekter med 17 pct. i job eller uddannelse.

Sociale- og familiemæssige udfordringer

Flere kvinder oplever sociale- og familiemæssige udfordringer og har fx en sag i flere forvaltninger, der kræver en koordineret og helhedsorienteret indsats. Det kan fx være et barn med handicap, kriminelle børn, tvangsfjernelse af børn, syge/traumatiserede ægtefæller osv. Sådanne udfordringer kan udgøre en markant barriere for at opnå beskæftigelse.